

Sociālais darbs
Tukuma novada pašvaldībā.
Specializācija – pētījums, realitāte,
pārdomas.

Tukuma novads tika izveidots **2009.gada 1.jūlijā**. Tukuma novadā ietilpst **Tukuma pilsēta** un 10 pagasti: **Degole, Džūkste, Irlava, Jaunsāti, Lestene, Pūre, Sēme, Slampe, Tume, Zentene**.

Tukuma novads robežojas ar Jelgavas, Babītes, Engures, Rojas, Talsu, Kandavas, Jaunpils un Dobeles novadiem.

Tukuma novada teritorija - 1 194 km² (pēc CSP datiem).

Attālums no novada administratīvā centra līdz Rīgai - 63 km.

Tukuma novada iedzīvotāju skaits uz 01.07.2019. - **30 102**

Sociālie pakalpojumi, sociālā palīdzība un sociālais darbs

Tukuma novada pašvaldības aģentūra «Tukuma novada sociālais dienests»

Bērnu un jauniešu centrs «SAPŅI»

SIA «Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca»

Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem (10)

Sociālais darbinieks (8)

Sociālais darbinieks darbam ar veciem cilvēkiem (1)

Sociālais darbinieks darbam ar pilngadīgām personām (1)

Sociālais darbinieks darbam ar atkarības problēmām (1)

Sociālais darbs 2014.gada sākumā

Sociālais darbinieks- ģimenes ārsts

Piešķir sociālo palīdzību

Organizē sociālos
pakalpojumus

Veic sociālo darbu

Zina teritorijas sociālās
problēmas, veic kopienas
darbu

Jautājums:

- Kāpēc un kā tiek vai netiek veikts sociālais darbs pašvaldībā?

Pētījuma instrumenti:

- Dokumentu (amata aprakstu, iestādes nolikuma, klientu lietu) analīze;
- Fokusgrupas 10 pagastos;
- Pilotprojekts Slampes un Džūkstes pagastu teritorijā.

Secinājumi (1)

- Lielākais lietu skaits veidojas **sociālās palīdzības sniedzējiem** no **42** lietām vienam darbiniekam, kas palīdzību piešķir ģimenēm ar bērniem – līdz pat **290** lietām vienam, kas palīdzību piešķir vecuma pensionāriem un personām, kurām noteikta invaliditāte.
- Pagastu teritorijas sociālajiem darbiniekiem vislielākais apjoms ir sociālās palīdzības lietās – no 23 darbiniekam, kas palīdzību piešķir ģimenēm ar bērniem līdz 100 sociālās palīdzības lietām.

Secinājumi (2)

- **Sociālajiem darbiniekiem darbam ar ģimenēm ar bērniem kopējais lietu skaits (tai skaitā nepilngadīgo profilakses lietas) ir no 18 līdz 50 klientu lietām.**
 - Pagastu teritorijā tikai Pūres un Jaunsātu teritorijas sociālajam darbiniekam ir 23 ģimenes klientu lietas un Slampes pagastā, kur ir izveidota sociālā darbinieka darbam ar ģimenēm ar bērniem amata vieta – 20 klientu lietas. Pārējās teritorijās vadīto sociālo gadījumu darbam ar ģimeni ar bērniem ir maz: no 6-13 gadījumu.

Secinājumi (3)

- Pētījuma laikā, **darbs ar sociālo gadījumu darbam ar pilngadīgām personām pilsētā** nav vēl izveidojies, pagastu teritorijās - tikai no 1 līdz 2 klientu lietām;
- Viens sociālais darbinieks pilsētā veic personu funkcionalitātes izvērtējumu, sagatavojot dokumentus pakalpojuma sniedzējam – kopumā 112 valsts sociālās rehabilitācijas lietas, 43 ilgstošās aprūpes pakalpojuma lietas;
- Pagastu teritorijās personu funkcionalitātes izvērtējumu veic sociālie darbinieki – aktīvās valsts sociālās rehabilitācijas lietas ir līdz 6 aktīvām lietām katram darbiniekam, aktīvās ilgstošās aprūpes pakalpojuma lietas – līdz 8 aktīvām lietām katram darbiniekam.

Secinājumi (4)

- Pašvaldībā ir viens darbinieks, kas strādā ar personām ar atkarības problēmām – 32 aktīvās lietas;
- Darbinieks, kas strādā ar ārpusģimenes aprūpē nodotu bērnu un viņa aizbildņiem un audžuģimenēm, kā arī veic sociālo darbu ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības (gan individuālais atbalsts, gan izglītogjošo semināru organizēšana, gan sociālās garantijas, gan finansiālā atbalsta organizēšana) – kopā 103 aizbildņu un audžuģimeņu lietas, 125 klientu lietas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem. Darbu pagastu teritorijās ar šajā punktā minētām klientu grupām nodrošina pagasta sociālais darbinieks (aktīvo klienta lietu skaits līdz 9 vienai mērķgrupai).

Secinājumi (5)

- **Sociālais darbs ar personu grupām tiek nodrošināts arī sniedzot pakalpojumu** – ar pieaugušām personām, kurām noteikta invaliditāte – 46 aktīvas klientu lietas, ar bērniem, kuriem noteikta invaliditāte un bērniem no riska ģimenēm – 11 aktīvas lietas, ar senioriem – 58 aktīvas lietas, ar jauniešiem – 103 aktīvas lietas, ar bezpajumtniekiem – 68 aktīvas klientu lietas;
- Psiholoģisko izpēti un izvērtēšanu, konsultēšanu, psiholoģisko rehabilitāciju krīžu un traumu gadījumos, psihosociālu atbalstu visām personu grupām sniedz divi **psihologi** – aktīvo klientu lietu skaits – 53.

Secinājumi (6)

- **Sociālajiem darbiniekiem, kas organizē sociālo palīdzību klientiem** – galvenokārt ir jāveic sociālās palīdzības piešķiršana atbilstoši normatīvajiem aktiem. Papildus ir jāizvērtē – klienta sociālos riskus, ja tādi ir konstatēti, tad jādefinē klienta sociālās problēmas, ja nepieciešams, jā sastāda sociālās rehabilitācijas plāns vai jānosūta klients pie sociālā darbinieka darbam ar konkrēto mērķgrupu.
- izvērtēšanas instrumenti – iztikas līdzekļu deklarācija, klienta iesniegtie dokumenti (ienākumu izziņas, bankas kontu izdrukas, darba līgumu kopijas, finanšu dokumenti – rēķini, čeki, kvītis), apsekošanā konstatētais, riska faktoru izvērtējums.

Secinājumi (7)

- **Sociālajam darbiniekam, kas veic sociālo darbu ar konkrēto mērķgrupu**, ir jāvērtē redzeslokā nonākušo klientu sociālo vajadzību specifiku, sociālo problēmu veidus, cēloņus un attīstības tendences, kā arī sociālo sistēmu funkcionēšanas traucējumus, identificē sociālo resursu sistēmas un palīdzošo profesionāļu komandu un organizē to piesaisti konkrētā klienta vai klientu grupas sociālo problēmu risināšanā.
 - sociālais darbinieks izmanto genogrammu, eko karti, riska novērtējuma anketu ģimenēm ar bērniem, personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējuma karti, apsekošanā konstatēto, sarunās ar klientu un vajadzīgām personām iegūto informāciju. Pielieto dažādas sociālā darba metodikas. Ja sociālā darbinieka klients ir ģimene – nereti no 3 līdz pat 12 personām, tad viena sociālā gadījuma vadīšana prasa lielākus pētniecības un izvērtēšanas resursus.

Secinājumi (8)

- **Savukārt sociālajam darbiniekam, kas nodrošina konkrētu pakalpojumu** – darbs ir vairāk vērsts uz sociālo rehabilitāciju vai sociālo aprūpi – uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu attiecīgai mērķgrupai vai uz personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ. Tāpat konkrēts mērķis – sociālās un fiziskās funkcionēšanas nodrošināšana, atjaunošana vai uzlabošana.
- Darba instrumenti – personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējuma karte, sarunās ar klientu un vajadzīgām personām iegūtās informācijas apstrāde un analīze, individuālais sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plāns.

Secinājumi (9)

- **Sociālajiem darbiniekiem pagastu teritorijās ir jāveic visi augstākminētie amata pienākumi – neizslēdzami sociālās palīdzības nodrošināšana, sociālais darbs ar mērķgrupu, jāzin par nodrošinātajiem sociālajiem pakalpojumiem attiecīgajā teritorijā dzīvojošajiem. Papildus tam visam, sociālais darbinieks sekmē teritorijas iedzīvotāju līdzdalību sociālajos procesos, apzin teritorijas sociālās vajadzības un organizē atbilstošus sociālos pakalpojumus. Tātad amata pienākumos ir paveikt visus sociālā dienesta uzdevumus attiecīgā teritorijā, ko nosaka Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.**

SP 60-80

ÇA 10

SG 0-1

Cits

N 0-1

VR 1-2

Pilotprojekts:

- Īss teritorijas raksturojums uz 31.03.2015.
- Teritorijas platība, kopā – 338.9 km² (Slampes pag. 154.9 km², Džūkstes pag. 184.0 km²). Iedzīvotāju skaits, kopā - 3519 (2020 Slampes pag., 1499 Džūkstes pag.)
- Sociālo palīdzību, sociālo darbu un sociālos pakalpojums nodrošina 3 sociālie darbinieki

Piešķir sociālo
palīdzību

Organizē sociālos
pakalpojumus un veic
sociālo darbu ar
pilngadīgām personām

Organizē sociālos
pakalpojumus un veic
sociālo darbu ar
ģimenēm ar bērniem

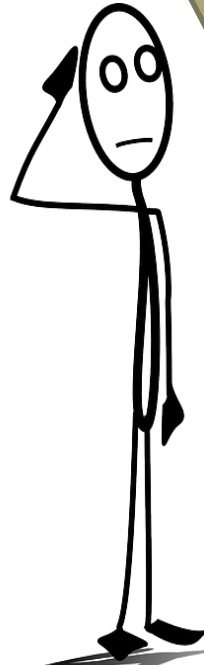

SP 200-300

GA 30

N 0-3

VR 1-6

SG 3

Rezultāti (1)

IESPĒJAS

- Sociālajam darbiniekam ir vairāk laika konsultācijām – uzklaušīšanai, attiecību veidošanai, individuālajam sociālajam darbam ar klientu – **jo kā prioritāte milzīgā darba apjoma kontekstā netiek organizēta sociālā palīdzība vai krīzes intervence**
- Sociālais darbinieks "nezinot" cilvēka situāciju, vadās tikai pēc iegūtās informācijas, kas ir **objektīva un pierādāma**, līdz ar to klienta individuālā vajadzību izvērtēšana, intervences plāns, piešķirtā palīdzība ir balstīta uz faktiem, nevis uz emocijām
- Sociālā palīdzība **nav** kā **varas** ierocis darbiniekam attiecībā pret klientu
- Mazinās «klišeju» veidošana par klientu un viņa sociālajām problēmām
- **Fokusētas zināšanas un prasmes** darbam ar konkrēto mērķgrupu, gadījuma vadīšanu, līdz ar to var dziļāk un mērķētāk strādāt ar klienta grupu
- Darbinieks var sevi realizēt **konkrētā** sociālā darba jomā un tajā arī izglītoties
- Pie konkrētā darbinieka griežas konkrēta mērķa grupa
- Specializācija aizsniedz mērķi
- Apsekošanas vienā adresē var veikt vairāki speciālisti – **iespējams organizēt kopējas apsekošanas un atzīmējams arī kā iespēja, jo abu speciālistu viedoklis ir svarīgs gan sociālās palīdzības pieņemšanas, gan sociālā darba veikšanas procesā**
- **Tātad iedzīvotājiem ir iespējas saņemt profesionāla sociālā darbinieka konsultācijas, objektivitāti vajadzību, resursu un sociālās situācijas izvērtēšanā, profesionālu intervenci klienta sociālo problēmu mazināšanā**

Rezultāti (2)

DRAUDI

- Par cik specializācija aizsniedz mērķi, palielinās darba apjoms;
- Sociālā problēma jāklāsta katram speciālistam, vairākas – pat četras - piecas reizes, klients apjūk, kas un kad ir viņa sociālais darbinieks «Inita vai Anita»
- Tiek slēgtas vairākas vienošanās par līdzdarbību (**sociālās palīdzības kontekstā**), par sadarbību (sociālā darba ietvaros) un sociālo pakalpojumu līgums, par iesaistīšanos darba prasmju saglabāšanā - klients apjūk, kura tad ir “īstā”, kura ir “aktīvā” vienošanās
- Pazūd informācija starp iesaistītajiem speciālistiem
- Jāplāno lielāki administratīvie resursi – transports, darbavietas, tehniskais nodrošinājums – **lai darbā tiktu izmantots kvalitatīvs pakalpojums, šādā modelī būtu nepieciešams portatīvā datora nodrošinājums katram darbiniekam, ir pieauguši arī degvielas izdevumi transporta pakalpojuma nodrošināšanai. Būtu vēlams arī atsevišķa transporta vienība katram darbiniekam**

Rezultāti (3)

DRAUDI

- Pakalpojumus sniedzot vairākiem speciālistiem, pazūd saikne starp ar pagastu pārvaldes vadītāju, izglītības iestāžu vadītājiem, nevalstisko sektoru u.c. - ir **neskaidrības darbinieku atbildības jomā, nav skaidri noteikts darbinieks, kas pārstāv pagastu intereses sadarbības jautājumos;**
- Laika resurss (darbiniekiem, kas nestrādā uz vietas) – **plānotas (ierobežotas) pieņemšanas, ceļā pavadītais laiks;**
- Sociālās palīdzības piešķiršana aizņem ilgāku laiku – **lēmumu par sociālās palīdzības piešķiršanu nav iespējams saņemt tajā pašā dienā, bet tikai nākošajā pieņemšanas dienā, ja sociālais darbinieks nav īpaši vienojies par nolēmuma saņemšanu;**
- Apsekošanas vienā adresē var veikt vairāki speciālisti – iespējama profesionāļu darba dublēšana – pazūd cilvēka privātās dzīves aizsardzība.

Secinājumi:

- Izveidotajā modelī ir vairāki ieguvumi: tiek **nodrošināts profesionāls sociālais darbs ar klientiem un klientu grupām**, notiek objektīvs sociālās palīdzības piešķiršanas process;
- jādomā par **kopienas sociālā darba attīstību** tādā izpratnē, kā konkrētās kopienas vajadzību, resursu un sociālo problēmu apzināšanu, ciešā sadarbībā ar pagastu pārvaldes vadītāju, izglītības iestāžu vadītājiem, nevalstisko sektoru u.c.;
- Jādomā par iedzīvotāju, sabiedrības un sadarbības partneru **informēšanu** par pieejamo specializāciju un ieguvumiem;
- Uz esošo resursu bāzes specializāciju nav iespējams attīstīt.

Pagasts/ pilsēta	Iedzīvotāju skaits, 2015.gads	Situācija (amata vietas, skaits) 2015.gads					Iedzīvotāju skaits, 2019.gads Platība km ²	Amata vietas, skaits, 2019.gads			
		Kopā	SP	ĢA	SG			Kopā	SP	ĢA	SG
Džūkste	1499	3	1	1	1	Džūkste	3272	3	1	1	1
Slampe	2020					Slampe	377.1				
Degole	677	1	1			Degole	441	3	1	1	1
Tume	1852					Tume	339				
Irlava	1510	2	2			Irlava					
Lestene	670					Lestene					
Sēme	1288	1	1			Sēme	4015	3	1	1	1
Zentene	530					Zentene	464				
Jaunsāti	984	1	1			Jaunsāti					
Pūre	1537					Pūre					
Kopā	12 567	8					11698	9	3	3	3

Tukuma novada sociālais dienests

Sociālā darba nodaļa

Sociālās palīdzības nodaļa

Sociālo pakalpojumu nodaļa

Darbs ar ģimenēm ar bērniem

Darbs ar pilngadīgām personām

Gadījuma vadīšana

PS darbs

Darbs PII

Darbs ar Ā

Gadījuma vadīšana

Darbs ar senioriem

Darbs ar personām ar GRT

Darbs ar personām ar atkarībām

Paldies!

